

Zitting 1982-1983

17 397

Partiële wijziging van het Wetboek van Strafrecht en van de Uitleveringswet

Nr. 4

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting 1982-1983

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 3 november 1982

De vaste Commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsontwerp, brengt het navolgende verslag uit.

Algemeen

De bij de totstandkoming van dit wetsontwerp gevolgde procedure gaf de leden van de fractie van de P.v.d.A. aanleiding tot enige lichte verbazing. Blijkens de memorie van toelichting wordt het ontwerp ingediend in verband met het op 7 juni 1978 gedane verzoek van de president van de Hoge Raad, ertoe strekkende de steeds groeiende belasting van de strafkamer van dit hoge college door wetswijziging tegen te gaan. Vervolgens wordt een werkgroep-Moons ingesteld, die hiertoe voorstellen doet en daarnaast aanbeveelt de procedure in het algemeen voor de behandeling van uitleveringsverzoeken te herzien.

In het thans voorliggende wetsontwerp wordt het probleem van de Hoge Raad verwezen naar een algemene studie tot vereenvoudiging en besparingen op het terrein van de rechtspraak, doch wel aandacht geschonken aan de verdere voorstellen van de werkgroep-Moons. In feite wordt zelfs de aanleiding tot de indiening van dit wetsontwerp wat weggeretoucheerd met de mededeling, dat het aantal cassatieverzoeken in uitleveringszaken terugloopt en overigens slechts een heel klein percentage van het totaal aan cassatieverzoeken uitmaakt. Dit moge dan zo zijn, de leden van de fractie van de P.v.d.A. spraken toch wel de hoop uit, dat het binnen afzienbare tijd mogelijk zal blijken om aan de overbelasting van de Hoge Raad in het algemeen het nodige te doen.

Met de voorstellen in het wetsontwerp tot verbetering van de administratieve afwikkeling konden de hier aan het woord zijnde leden zich verenigen. Ten aanzien van de voorstellen tot verbetering van de positie van de opgeëiste persoon vroegen zij zich af, of daarbij de Uitleveringswet systematisch op knelpunten is doorgenomen. Het gaat hier onder andere om het dichten van gaten, die zijn gevallen bij de herziening van de wettelijke bepalingen met betrekking tot de voorlopige hechtenis. Ten onrechte, moet nu waarschijnlijk worden geconstateerd, is destijds de Uitleveringswet niet in deze herziening betrokken, zo stelden de leden van de P.v.d.A.-fractie.

¹ Samenstelling: Rietkerk (VVD), Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), G. C. van Dam (CDA), Van Leijjenhorst (CDA), Kosto (PvdA), Salomons (PvdA), Patijn (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), Evenhuis-van Essen (CDA), Wessel-Tuinstra (D'66), Faber (CDA), Van den Broek (CDA), Tripels (VVD), fungerend voorzitter, Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Lankhorst (PPR), Van Es (PSP), Dales (PvdA), Janmaat (Centrumpartij), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD) en De Grave (VVD)

Wel is thans de nodige aandacht besteed aan resolutie (75) 12 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

In de voorgestelde wetsartikelen 27 en 27a Sr. wordt uitvoering gegeven aan de wens van het Comité van Ministers met betrekking tot de aftrek van de in een andere staat ondergane uitleveringsdetentie. De resolutie stelt echter tevens voor om ook de in een andere staat ondergane preventieve hechtenis in mindering te brengen, die niet een uitleveringsdetentie is. Dient dit als een leemte te worden beschouwd of werd doelbewust voor deze oplossing gekozen, zo vroegen de hier aan het woord zijnde leden van de P.v.d.A.-fractie zich af. Uit de memorie van toelichting wordt onvoldoende duidelijk waarom slechts de tweede periode voor aftrek in aanmerking kan komen en op dit punt dus de resolutie niet volledig lijkt te worden gevolgd. Is verondersteld, dat de eerste periode al wordt bestreken in het wetsvoorstel met betrekking tot de overdracht van strafvervolgingen? De hier aan het woord zijnde leden meenden niettemin te weten, dat het regelmatig voorkomt, ook in ons land, dat een persoon eerst in preventieve hechtenis wordt genomen en na de ontvangst van een uitleveringsverzoek ter zake van hetzelfde feit of dezelfde feiten in uitleveringsdetentie komt.

Dient de schadevergoedingsregeling in artikel 89, lid 2 Sv, niet analoog aan het gestelde in de resolutie van het Comité van Ministers te worden verruimd, zo wilden de leden van de P.v.d.A.-fractie verder weten.

Ten slotte wezen zij erop, dat de resolutie niet slechts spreekt van detentie op de straf maar ook op een «*mesure de sûreté*». Het wetsvoorstel doet dit niet, naar de leden van de P.v.d.A.-fractie aannamen, omdat mindering van voorlopige hechtenis op een maatregel als de t.b.r. van Nederlands recht nooit mogelijk is geweest. De memorie van toelichting gaat er op punt 7 terecht van uit, dat de in het buitenland ondergane detentie in beginsel niet van invloed is op de datum van voorwaardelijke invrijheidstelling. Zou de tweede zin van artikel 15, lid 1, Wetboek van Strafrecht dit niet met zoveel woorden duidelijk hebben te maken? Waarom werd wel tot wijziging besloten van artikel 27 en niet van artikel 15, zo informeerden deze leden.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met instemming kennisgenomen van het onderhavige wetsontwerp. Op enkele punten zouden zij hieronder nog nader ingaan.

De leden van de V.V.D.-fractie konden zich verenigen met het doel en de strekking van dit wetsontwerp. Evenzeer konden deze leden de in dit wetsontwerp neergelegde verplichte aftrek van de tijd, die de opgeëiste persoon op een Nederlands verzoek in het buitenland in uitleveringsdetentie heeft doorgebracht, in mindering te brengen op de hem naast een uitlevering op te leggen of reeds opgelegde straf, onderschrijven.

ARTIKELEN

Artikel I, onder A

Artikel 27

In principe juichten de leden van de V.V.D.-fractie toe dat de tijd die de opgeëiste persoon in het buitenland in voorlopige hechtenis of in detentie heeft doorgebracht, imperatief in mindering dient te worden gebracht bij het opleggen van een tijdelijke gevangenisstraf of hechtenis.

Hierbij stelden deze leden de vraag of het voorgestelde artikel 27, eerste lid, zo moet worden gelezen dat de in het buitenland door de opgeëiste persoon doorgebrachte detentie eerst ingaat op het moment waarop het Nederlands verzoek om uitlevering is gedaan en of daarbij geldt de datum van het verzoek tot uitlevering dan wel de datum waarop het uitleveringsverzoek de aangezochte staat bereikt. De leden van de V.V.D.-fractie merkten hierbij op, dat het zeer wel denkbaar is dat iemand in het buitenland is aangehouden en dat eerst weken of maanden later de Nederlandse Regering c.q. het Ministerie op enigerlei wijze ervan in kennis wordt gesteld of kennis krijgt van het feit dat een persoon, die van strafbare feiten

in Nederland wordt verdacht c.q. zal worden vervolgd, voor uitlevering in aanmerking komt, waarna eerst de machinerie van de uitleveringsprocedure in werking wordt gesteld. Daarmee zal toch altijd wel de nodige tijd gemoeid zijn, vooraleer het verzoek tot uitlevering aan de betrokken staat is gericht. Denkbaar is in een dergelijk geval dat de betrokken persoon zich reeds geruime tijd, wellicht zelfs vele maanden, in detentie in het buitenland bevindt. Indien nu deze persoon uiteindelijk naar Nederland wordt uitgeleverd, is de vraag gewettigd of ook de tijd die de opgeëiste persoon reeds in het buitenland in detentie heeft doorgebracht, voordat het verzoek om uitlevering werd gedaan c.q. het verzoek om uitlevering de betrokken staat bereikte, in mindering komt op de aan de opgeëiste persoon op te leggen gevangenisstraf of hechtenis.

De leden van de V.V.D.-fractie gaven er de voorkeur aan om in dat geval de volledige detentietijd in mindering op de op te leggen gevangenisstraf of hechtenis te brengen en derhalve niet de detentie van de datum waarop het verzoek om uitlevering is gedaan, in aanmerking voor aftrek aan te merken c.q. de detentie van de datum waarop het uitleveringsverzoek de aangezochte staat heeft bereikt. Uiteraard moet in het door de leden van de V.V.D.-fractie aangehaalde geval sprake zijn van een detentie in het buitenland, gebaseerd op slechts die feiten waarvoor de uitlevering is gevraagd, zo stelden zij. Met andere woorden wanneer de opgeëiste persoon ter zake van andere strafbare feiten in het aangezochte land van zijn vrijheid is beroofd of wellicht daarvoor in dat betrokken land een gevangenisstraf krijgt en ondergaat zal, naar de mening van deze leden de tijd van de detentie en de tijd van de executie van de in dat land opgelegde straf, ook wanneer tussentijds een verzoek tot uitlevering komt, niet in mindering kunnen komen. Gaarne zouden de leden van de V.V.D.-fractie van de bewindsman een antwoord op het hiervoren gestelde willen ontvangen.

Artikel I, onder B

Artikel 27a

Uiteraard gelden diezelfde vragen, die de leden van de V.V.D.-fractie hadden gesteld bij de voorgestelde wijziging van artikel 27, eerste lid, ook bij het toe te voegen artikel 27a, zo stelden zij allereerst. Voorts maakten deze leden hierbij een opmerking over hetgeen gesteld wordt bij de artikelsgewijze toelichting artikel 1, eerste alinea, laatste zinsnede, luidende: «als gevolg daarvan wordt dus niet de opgelegde straf bekort en de bepaling van het tijdstip waarop de tot gevangenisstraf veroordeelde voor voorlopige invrijheidstelling in aanmerking komt, beïnvloed». Dit laatste was de leden van de V.V.D.-fractie niet geheel duidelijk. Moet deze toelichting, gerelateerd aan artikel 15 van het Wetboek van Strafrecht, zo worden gelezen dat de ingevolge artikel 27 c.q. 27a in het buitenland in detentie doorgebrachte tijd dan niet meer bij de toepassing van artikel 15 Wetboek van Strafrecht wordt berekend, zo vroegen zij. De leden van de V.V.D.-fractie zouden dit ten zeerste betreuren en waren van mening dat ook de in het buitenland in detentie doorgebrachte tijd overigens met inachtnaam van de hiervoren reeds door deze leden geplaatste opmerkingen, bij de voorwaardelijke invrijheidstelling als bedoeld in artikel 15 Wetboek van Strafrecht moet worden betrokken.

Artikel II, onder B

Artikel 23

De leden van de V.V.D.-fractie waren van mening, dat de laatste zinsnede van het voorgestelde artikel 23, tweede lid, hoezeer in principe ook juist, aanvulling verdiende, en wel in die zin dat aanvullende stukken, die aan het dossier worden toegevoegd, ambtshalve aan de opgeëiste persoon

of zijn raadsman in afschrift worden toegezonden. Zulks sluit aan op de praktijk, omdat de raadsman praktisch steeds fotokopieën zal vragen van alle stukken en derhalve ook van aanvullende stukken, hetgeen medebrengt dat de desbetreffende mededeling toch steeds ertoe zal leiden, dat afschriften van die stukken worden gevraagd en verkregen. Op de tweede plaats worden in het voorstel van de leden van de V.V.D.-fractie administratieve activiteiten geëlimineerd, namelijk eerst mededeling doen aan de opgeëiste persoon van de ontvangst van aanvullende stukken, daarna het richten van een verzoek van de opgeëiste persoon, respectievelijk diens raadsman, aan de betrokken griffier om afschriften van de stukken te mogen ontvangen, waarna de stukken, hetzij aan de opgeëiste persoon, hetzij aan de raadsman van de opgeëiste persoon worden toegezonden. Een ander argument voor het standpunt van de leden van de V.V.D.-fractie was naar hun mening te vinden in het feit dat in het voorstel van die leden een grotere rechtszekerheid wordt verkregen, vooral wanneer er sprake is van een opgeëiste persoon die buitenlander is c.q. een andere taal spreekt, die meestal niet zal begrijpen wat de bedoeling is van de mededeling dat er aanvullende stukken aan het dossier zijn toegevoegd. Dit scheidt onnodige rechtsonzekerheid c.q. spanningen, die kunnen worden voorkomen door onmiddellijk aan de opgeëiste persoon c.q. zijn raadsman afschriften van de aanvullende stukken toe te zenden.

Artikel II onder D

Artikel 30

De leden van de P.v.d.A.-fractie deelden de opvatting van de Raad van State, dat het woord «desgevraagd» beter kan verdwijnen. Het belast niet alleen de raadsman, maar ook leden van de rechterlijke macht met extra handelingen. De voorgestelde regeling zal trouwens in de hand werken, dat verstandige raadslieden reeds op de zitting kenbaar zullen maken over een afschrift van een eventueel advies te kunnen beschikken. Een verplichte en automatische toezending van het afschrift aan de raadsman zou bovendien ten goede kunnen komen aan de kwaliteit van het rechterlijk advies, aldus deze leden.

De door de Regering gegeven nadere uiteenzetting van de beweegredenen, die tot het opnemen van de voorwaarde «desgevraagd» in de in artikel 30, lid 2, Uitleveringswet voorgestelde toevoeging hebben geleid, met name die ontleend aan de Wet openbaarheid van bestuur, kon de leden van de C.D.A.-fractie niet geheel overtuigen.

Het argument dat de Wet openbaarheid van bestuur, waarop het voorgestelde artikel 30 is gebaseerd, ervan uitgaat dat de betreffende documenten slechts op verzoek worden verstrekt, is op zich zelf juist, doch wijst in dat verband op informatie verstrekken in het algemeen. In geval van artikel 30, lid 2, Uitleveringswet gaat het echter om een heel specifiek geval van informatie door de overheid aan de burger. Hier betreft het immers een document met informatie over de positie van de verzoeker zelf. Blijkens de memorie van toelichting kan de verstrekking van deze informatie dan ook – terecht – niet geweigerd worden. Op grond hiervan neigden de leden van de C.D.A.-fractie ertoe in gevallen, als bedoeld in de toevoeging aan artikel 30 Uitleveringswet, de informatieverstrekking spontaan te doen plaatsvinden.

– Ook hier waren de leden van de V.V.D.-fractie van oordeel, op dezelfde gronden als zij hierboven bij het voorgestelde artikel 23, tweede lid, reeds hadden opgemerkt, dat te allen tijde en wel van rechtswege een afschrift van het advies aan de opgeëiste persoon afdiens raadsman ter hand zou moeten worden gesteld of zou moeten worden toegezonden.

Artikel II, onder b

Artikel 55

De leden van de V.V.D.-fractie merkten bij de voorgestelde toevoeging in artikel 55 op, dat zij het met de strekking van de voorgestelde toevoeging eens konden zijn, doch stelden hierbij de vraag of ook artikel 41 en artikel 42 Strafvordering in dezen van toepassing zouden moeten worden verklaard. Weliswaar bepaalt artikel 24, lid 2, van de Uitleveringswet, dat indien niet blijkt dat de opgeëiste persoon reeds een raadsman heeft, de voorzitter van de rechtbank hem ambtshalve een raadsman toevoegt, doch het wilde deze leden voorkomen dat ook artikel 42 Strafvordering in de uitleveringsprocedures van toepassing zou moeten worden verklaard, zodat de verdachte kan verzoeken hem een raadsman toe te voegen, aldus deze leden.

Artikel III

Ten aanzien van artikel III stelden de leden van de C.D.A.-fractie de vraag of het niet de voorkeur zou verdienen de uitzondering, als bedoeld aan het slot van pagina 9 van de memorie van toelichting, in de wettekst zelf op te nemen.

De waarnemend voorzitter van de Commissie,
Tripels

De griffier van de commissie,
Kerkhofs